

Land in verwarring met kakelende kippen

De hanen moeten doorpakken. In snel tempo gaat het werklozenleger groeien. Nimmer waren ondernemers in het Noorden zo somber.

Door Bert de Jong

De kippen kakelen. En ze rennen wild om zich heen. Vraag is wie orde weet te scheppen. Het landje Nederland heeft een economisch probleem en de hanen zijn reuze druk om daar een antwoord voor te bedenken. Maar zoals het bij hanen gaat, er is weinig bereidheid tot compromis. Daar worden kippen wild van...

► ANALYSE

Minister-president Jan Peter Balkenende vindt dat Nederland al veel investeert in het bestrijden van de gevolgen van de economische crisis. Feitelijk waren het miljarden euro's voor al in gang gezet beleid. En voorts waren er miljarden voor het overeind houden van banken als ABN Amro en ING.

Minister Piet Hein Donner van sociale zaken vindt dat de overheid al heel veel doet, want eigenlijk zou het moeten bezuinigen. Door dat laatste niet te doen, investeert Nederland al miljarden euro's extra in de Nederlandse economie.

Vakbonden vinden dat ze al een groot offer brengen door de lonen te matigen tot het inflatiepercentage

De bouwsector wordt dit jaar hard getroffen door de crisis. Bovendien zijn bouwondernemers somber.

Foto LC/Niels Westra

voor dit jaar: 1 procent. Maar veel vrees hebben ze voor de uitstroom van personeel die na de zomer loskomt.

Werkgevers vinden dat ze al hun best doen om zoveel mogelijk mensen op allerlei wijzen aan het werk te houden. Maar zorgen hebben ze vooral over de tweede helft van dit jaar, als er geen nieuwe orders binnenkomen.

Banken zijn de hoofdschuldigen aan deze crisis. En wat doen zij? Zij lijden in stilte en denken na over hoe ze het in de toekomst beter zullen doen. Ondertussen torpederen ze elk sprankje ver-

trouwen bij het bedrijfsleven. Met extra eisen en door het verstrekken van kapitaal weer een flinke prijs te geven.

Gemeenten en provincies vinden dat ze extra prikkels geven door investeringen naar voren te halen. Maar het is al in gang gezet beleid en de nieuwe projecten blijven onbesproken. En die komen nimmer tot uitvoering, zeker als er straks geen geld voor blijkt te zijn.

Want wie durft straks de lasten te verhogen bij burgers, als juist zij uiteindelijk het diepst worden geraakt door

deze crisis? Loonmatiging is nog het mooiste scenario. Een ieder kan wel leven met de luxe die drie jaar geleden gewoon was. Maar alle andere zaken kosten geld: hypotheek, pensioenen enzovoort.

Nog erger wordt het als er werkloosheid in het spel komt. Het pessimisme onder het bedrijfsleven in het Noorden belooft weinig goeds. Uit de vandaag verschenen Conjunctuur Enquête van de Kamer van Koophandel blijkt dat een kwart van de bedrijven dit jaar personeel op straat zet.

Onderzoeker Piet Boomsma van de Kamer van Koophandel in Leeuwarden constateerde eind vorig jaar al dat het vertrouwen van ondernemers is ingestort. Het was nog nooit zo sterk gedaald. Maar het optimisme in hem kwam boven, toen hij verklaarde dat er geen reden was om de situatie te dramatiseren.

De Groningse hoogleraar Jouke van Dijk heeft ook een somber scenario. Hij denkt dat in het Noorden het tal werkzoekenden in 2010 is verdubbeld tot 75.000. Friesland zou dan 24.000 tellen.

Dat is een snelle verandering. Want bij het arbeidsbureau CWI droomde directeur Sandra van Gaalen een jaar geleden nog van een situatie dat een ieder ooit werk zou hebben. Nu is er echter topdrukte met het inschrijven van nieuwe werkzoekenden, uit echt alle sectoren.

En ondertussen vinden steeds meer mensen iets. Ook de kippen van de Sociaal Economische Raad Noord-Nederland fladderden vorige week wild om zich heen. Ze weten nu al dat een nog niet door het kabinet vastgesteld compromis over een economisch herstelplan slecht uitpakt...

Juist nu is onderwijs goed, vindt Van Dijk. Want dat brengt werklozen naar nieuwe banen. Maar wat, als de beloofde banen er straks niet zijn. Daarvoor is het hoe dan ook noodzakelijk dat de economie een stimulans krijgt. Een ieder snapt het al: was het nu de kip of het ei?